

PRESSENS
FAGLIGE UTVALG

PFU-SAK NR. 063/16

KLAGER: Adv. John Chr. Elden pva. Jim Solbakken
ADRESSE:
PUBLIKASJON: TV 2
PUBLISERINGSDATO: Upublisert
STOFFOMRÅDE: Sport
SJANGER: Upublisert materiale
SØKERSTIKKORD: Upublisert materiale, kildevern, premiss, skjult opptak
REGISTRERT: 15.03.2016
BEHANDLET I PFU: 28.06.2016
BEHANDLINGSTID: 103 dager
KLAGEGRUPPE: Næringsdrivende (advokatklage)
PFU-KONKLUSJON:
HENVISNING VVPL.:
OMTALE/ANONYM.:
MERKNADER:

SAMMENDRAG:

Upublisert.

BAKGRUNN (for det upubliserte som er påklaget):

TV 2 omtalte **12. oktober 2011** at Stabæk solgte fotballspilleren Veigar Páll Gunnarsson til Vålerenga (VIF) for én million kroner. Samtidig ble det opplyst at VIF betalte fire millioner kroner for en opsjon på den da 15 år gamle Stabæk-spilleren Herman Stengel. Det ble hevdet at det var sammenheng mellom disse to salgene: Gunnarsson kom tilbake til Stabæk i 2009 etter et mindre vellykket opphold hos franske Nancy, som i 2008 betalte omkring 15 millioner for Gunnarsson (til Stabæk). Påstanden var at prisen VIF betalte for Gunnarsson ble holdt kunstig lavt nede, med tanke på å slippe billigere unna viderekjøpsavtalen Stabæk hadde signert med Nancy, og at opsjonen på kjøp av Stengel derfor egentlig var uten verdi.

Fotballmagasinet Josimar viet hele utgave 01/2016 til omtale av denne overgangssaken («Stengel-/Gunnarsson-saken»), som endte i rettsapparatet i 2013 (alle tiltalte ble frikjent). På side 87 i utgaven fremkommer det at redaksjonen har fått tak i to tidligere upubliserte intervjuer som TV 2 tok opp 12. oktober 2011 (da nyheten om salget av Gunnarsson ble publisert). Utdrag fra disse samtalene mellom TV 2-journalister og Jim Solbakken, som var Stengels agent, ble gjengitt i Josimar (se vedlegg 1 (s. 85–90 i Josimar), sekr. anm.). Det er disse upubliserte opptakene og TV 2s håndtering av dem klagen omhandler.

KLAGEN:

Klager er fotballagent Jim Solbakken, som klager via advokat. Det klager reagerer på, og som har utløst klagen til PFU, er at TV 2 skal ha utlevert lydopptak fra to telefonsamtaler mellom klager og TV 2s sportsjournalister til fotballmagasinet Josimar, opptak som TV 2 aldri har publisert, og som klager også mener ble tatt opp i skjul. Det opplyses dessuten at klager ikke var kjent med opptakene før de ble omtalt i Josimar.

Klager skriver: «Lydopptakene ble gjort i skjul av en TV 2[-]journalist under forberedelsene til et intervju i 2011, og ikke publisert av TV 2 fordi sportssjef, Vegard Jansen Hagen vurderte det dit hen at '[s]amtaleformen var av en sånn karakter at det ble vurdert som mangelfull klargjøring av premisset at det var et intervju'.» (Sitert fra Josimar 01/2016, se vedlegg 1, sekr. anm.) Klager bemerker: «PFU bes her merke seg at TV 2, da saken var på sitt varmeste og mest dagsaktuelle i 2011, vurderte å publisere samtaler, men konkluderte med at samtaler (...) ble vurdert som kildesamtaler (...) [og] at premisset ikke var tilstrekkelig klargjort og at det dermed ikke skulle publiseres. (...) Til det siste hører at de aktuelle opptakene ble gjort tidlig på dagen den 12. oktober, dvs. før Jim Solbakken senere på ettermiddagen stilte til et avtalt intervju med TV 2. Ved gjennomføringen av det avtalte intervjuet var rammen for intervjuet avtalt på forhånd[.]»

Slik klager ser det, innebærer TV 2s håndtering av lydopptakene, som klager omtaler som «kildesamtaler», et brudd på punkt 3.6 i Vær Varsom-plakaten (VVP), om at upublisert materiale som hovedregel ikke skal utleveres utenforstående. Dette er hovedpunktet i klagen. I tillegg ber klager om at PFU også vurderer hvorvidt TV 2 har opptrådt i strid med VVP punkt 3.3 (om premissene), 3.4 (om kildevern) og 3.10 (om skjulte opptak).

I sin begrunnelse for påstandene om presseetiske overtramp, vises det blant annet til andre medias omtale av saken om at Josimar har publisert utdrag fra TV 2-opptak som tidligere ikke er publisert (se vedlegg 3 og 4, sekr. anm.). I klagen heter det: «Både VG- og NRK-journalisten har i samtaler med Jim Solbakkens rådgiver, advokat Erik Flaagan, bekreftet at avspillingen av de skjulte opptakene fant sted i Josimars redaksjonslokaler. Det kan således legges til grunn at Josimars journalister [har] vært i fysisk besittelse av disse TV 2-opptakene. Ikke bare har TV 2s upubliserte kildemateriale blitt utlevert; det er også blitt avspilt/vist frem til andre journalister i andre redaksjoner.»

Klager har også lagt ved korrespondanse med TV 2 om hvordan lydopptakene «skal ha endt hos Josimar», og hvordan TV 2 «ser på dette opp mot VVP 3.4 og 3.6». Klager ber PFU lese hele TV 2s svar (se vedlegg 5, sekr. anm.), og han anfører: «Oppsummert, så ville TV 2 ikke opplyse hvorvidt det er blitt gjort skjulte opptak. Dette til tross for at TV 2 i Josimar-artikkelen har bekreftet at det ble gjort skjulte opptak. TV 2 presiserte også at de ikke hadde ansvar for eller hadde vært med på beslutningen om å publisere sitt eget kildemateriale, og visste ikke hvordan det hadde kommet Josimar i hende.» «Som vedlagte epost-utveksling viser ble spørsmålet om utleveringen av de skjulte opptakene aldri besvart av TV 2.» (Se vedlegg 6-7, sekr. anm.)

Videre henvises det til DNs omtale av saken (se vedlegg 8, sekr. anm.), der TV 2s nyhetsredaktør Jan Ove Årsæther uttaler seg. Klager skriver: «I dette intervjuet innrømmer altså TV 2 at kanalen har hatt et redaksjonelt samarbeid og utvekslet informasjon med Josimar. Årsæther unnlater imidlertid å besvare kjernespørsmålene, herunder om eller hvordan de upubliserte lydopptakene rent fysisk har forlatt TV 2s arkiv til fordel for Josimar.» I klagen siteres det også fra Twitter-samtaler som TV 2s nyhetsredaktør deltok i, i

etterkant av DN-artikkelen, og der nyhetsredaktøren også innrømmer «at TV 2 *har* gitt det upubliserte materialet til Josimar» (se vedlegg 9-10, sekr. anm.).

Klager har i tillegg lagt ved oppfølgende omtale av saken i DN, der TV 2s nyhetsredaktør bekrefter at Josimar ble «åpent invitert inn» til TV 2 og har fått «avspilt» materialet (se vedlegg 11, sekr. anm.). Klager skriver: «Fra samme artikkel er det også verdt å merke seg at Josimar tilsynelatende ikke har samme syn som TV 2 på det påståtte 'redaksjonelle samarbeidet' mellom de to redaksjonene.»

I klagen påpekes det videre at de overnevnte svarene fra TV 2 viser at TV 2 har skiftet argumentasjon underveis, og det konkluderes slik: «Det er udiskutabelt at Josimar faktisk er/har vært i fysisk besittelse av TV 2s upubliserte kildemateriale, og at disse er utlevert av TV 2. (...) Men fortsatt vil ikke TV 2 svare på hvordan opptakene 'fløy ut av TV 2-huset', og endte hos en konkurrent.» Dette er noe klager håper å få besvart gjennom klagebehandlingen.

I klagens oppsummering henvises det for øvrig til TV 2s metoderapport til SKUP (vedlegg 2, sekr. anm.), der TV 2 har «definert Solbakken som en *åpen kilde* først etter at han lot seg intervju foran kamera».

I SKUP-rapporten skriver TV 2 om flere telefonsamtaler med klager den 12. oktober 2011. Solbakken skal ha ringt en TV 2-journalist kl. 13 denne oktober-dagen. Klager siterer i denne sammenheng fra TV 2s rapport: «Agenten [klager Jim Solbakken] forteller at han ble oppringt av Truls Haakonsen [tidligere sportsdirektør i VIF, sekr. anm.] og at han lurer på om reporteren prøver å trekke ham inn i en sak han ikke har noe med. Denne samtalen blir tatt opp på tape. Mot slutten av samtalen ønsker han å gå off-record. Der bekrefter han informasjonen vi har om opsjonsavtalen (...) Samtidig går han under tvil med på å stille til et intervju i Kristiansund senere på ettermiddagen.»

Om påfølgende telefonsamtaler mellom Solbakken og en annen TV 2-journalist senere samme dag, står det i SKUP-rapporten: «Klokken 14.00: Agent Jim Solbakken ringer JCL, som gjør det klart at han er 'on record'. Han bekrefter opplysningene vi har. Og hele samtalen blir filmet i tilfelle han skal trekke seg fra intervjuavtalen.» «Klokken 16.30: JCL intervjuer Solbakken i telefon, med kamera til stede. Solbakken nekter først å bekrefte opsjonen på tape, men etter å ha innsett at han allerede har gitt infoen 'on record' til JCL, går han med på å bekrefte det. Dermed får vi endelig en *åpen kilde* i saken.»

Klager anfører: «Ikke på noe tidspunkt fremgår det at Solbakken blir gjort oppmerksom på at samtalen blir tapet/filmet. Underforstått må Solbakken ha vært en 'lukket kilde' i de to første samtalene, dvs. inntil intervjusituasjonen aksepteres.»

I klagen opplyses det også at klager var på ferie 12. oktober 2011 da han «ble oppringt av en journalist i TV 2-sporten», og at dette var «en journalist Solbakken over tid hadde opparbeidet et fortrolig og godt forhold til». I klagen heter det videre: «Journalisten fortalte at redaksjonen jobbet med en 'stor sak' om Veigar Pall Gunnarssons overgang fra Stabæk til Vålerenga. Journalisten varslet samtidig Solbakken om at han ville bli kontaktet av journalistene som jobbet med saken, herunder om at de ønsket 'bakgrunnsinformasjon' osv. Etter å ha satt seg inn i saken ringte Solbakken – som det fremgår i metoderapporten – til TV 2s journalist. (...) Jim Solbakken opplevde de to første samtalene, der han ringte opp TV 2-journalistene, som fortrolige kildesamtaler utenfor intervjusituasjonen. (...) Solbakken ble

ikke på noe tidspunkt gjort oppmerksom på at samtalene ble tatt opp på bånd eller at samtalene skulle eller kunne publiseres.»

Ettersom det også er anført brudd på punkt 3.4, fremhever klager også kildevernets betydning i norsk presse: «Kildematerialet blir fremskaffet basert på tillit til aktørene/kildene, og deres ubegrensede tillit til journalistenes kildevern. Upublisert kildemateriale er noe som skal voktes, og som i henhold til VVP ikke skal utleveres. (...) Et viktig, generelt spørsmål (...) blir likevel om det i (...) kilders omgang med journalister er opp til hver enkelt kilde å be/stille krav om kildevern, når samtalene har en løs, uformell form. Og har TV 2 en annen definisjon/grensedragning mellom såkalte 'profesjonelle' og andre kilder, enn øvrig norsk presse?»

For øvrig stiller klager også spørsmål ved «hvorfor opptakene først får aktualitet fire og et halvt år etter at samtalene fant sted, og to og et halvt år etter gjennomføringen av idretts-Norges mest medieomtalte rettsak noensinne (2013)». Klager skriver: «Dersom innholdet i de upubliserte samtalene var av en slik karakter at de potensielt kunne endret bevisbildet i saken, slik det antydes fra TV 2 og Josimar (ref. VVPs krav om at skjulte opptak kun skal brukes i unntakstilfeller, 'i forhold av vesentlig samfunnsmessig interesse' [punkt 3.10], fremstår det som merkelig at ikke TV 2 selv har valgt å publisere dem på et mye tidligere tidspunkt[.]»

Som bakgrunn for det anførte bruddet på VVP-punkt 3.10, bemerker klager også: «Siden samtalene aldri frem til dd. er blitt publisert av TV 2, kan disse, skjulte opptakene vanskelig sies å oppfylle kravet til 'vesentlig samfunnsmessig interesse', og dermed legitimere bruk av skjulte opptak.»

Sekretariatet gjorde, ved oppstart av klagebehandlingen, partene oppmerksomme på at det ene punktet klager har henvist til i klagen, punkt 3.3 i VVP, er endret (utvidet) ved revideringen av plakaten i 2013. Slik sekretariatet ser det, må formuleringen i plakaten fra før 2013 legges til grunn i vurderingen av klagen, ettersom det her handler om premisser tilbake i 2011. I VVP-punkt 3.3 het det før revideringen i 2013:

«Det er god presseskikk å gjøre premissene klare i interojusituasjoner og ellers i forhold til kilder og kontakter.»

TILSVARSRUNDEN:

TV 2 avviser klagers påstander om brudd på god presseskikk, og anfører at det i denne saken gjentas «flere feil og misforståelser med hensyn til omstendighetene rundt TV 2s behandling av Solbakken som kilde og håndtering av informasjon fra samtaler, i forbindelse med den såkalte 'overgangssaken'».

TV 2 skriver: «På flere sentrale punkter skyldes feilene dels at Solbakken ikke gjengir begivenheter korrekt, dels at uttalelser fra TV 2s redaksjonelle medarbeidere er tatt ut av kontekst og/eller misforstått av Solbakken og dels at Solbakkens klage bygger på en feilaktig forståelse av de anførte presseetiske prinsippene. Den eneste feilvurderingen TV 2 har gjort i dette sakskomplekset, var at TV 2 ikke publiserte mer informasjon om hva Solbakken fortalte i 2011, allerede i 2013, da overgangssaken var under behandling i retten og Solbakkens

forklaring som vitne tilsynelatende var uforenlig med hva han hadde fortalt TV 2 to år tidligere. Dette utgjør naturligvis ikke noe presseetisk brudd i forhold til Solbakken.»

Når det gjelder de anførte bruddene på VVP, anfører TV 2: «Hovedregelen i presseetikken er at pressen skal jobbe for åpne kilder og sikre at kildeverninstituttet ikke misbrukes. Kilden for informasjon skal som hovedregel identifiseres, med mindre det kommer i konflikt med kildevernet eller hensynet til tredjeperson. Kildevern oppstår ikke automatisk, men forutsetter at journalisten gjennom avklaringen av premissene har gitt aksept for og dermed eksplisitt avtalt et slikt vern. (...) Solbakken har ikke blitt lovet noe kildevern med hensyn til innholdet i de omstridte samtaler. Han ble dessuten allerede samme dag gjort kjent med at det var gjort lydopptak. TV 2 har heller ikke utlevert lydopptakene til 'utenforstående'. TV 2 ga redaksjonen i Josimar innsyn i innholdet. Dette skjedde som ledd i hva TV 2 så på som innledning til og avklaring av mulighetene for et mer omfattende redaksjonelt samarbeid om saken. Å dele informasjon med andre redaksjoner – som selv er underlagt Vær varsom-plakaten – er ikke å utlevere det til utenforstående.»

TV 2 forklarer ellers at Jim Solbakken «tidlig [ble] identifisert som en viktig aktør og kilde for redaksjonen» under arbeidet med saken. TV 2 opplyser: «Solbakken var også den gang en offentlig figur som var vel bevandret i omgang med media og journalister. Det illustreres også godt i denne saken. Det var derfor ingen grunn for TV 2 til å utøve noen spesiell varsomhet overfor ham som kilde og intervjuobjekt, med hensyn til å gjøre det som var klare premisser enda klarere. Han sto ved alt han sa den gang, og beklaget seg heller ikke den gang på noe punkt over TV 2s håndtering av ham som kilde.»

Videre forklarer TV 2 om arbeidet med saken: «Det er vanlig journalistisk metode spesielt i store og komplekse saker, å tilnærme seg kildene bredt først, dobbeltsjekke tips-informasjon og så danne seg en oversikt over fakta, før man konfronterer de mer sentrale aktørene. Redaksjonen ønsket også å kontakte de mest sentrale aktørene samtidig. Redaksjonen stilte derfor spørsmål om Solbakkens rolle i intervjuet med Stabæks sportsdirektør, Inge Andre Olsen (IAO) gjort noen timer før Solbakken selv ringte redaksjonen den 12/10-2011. Også i den første samtalen redaksjonen hadde med Vålerengas sportsdirektør, Truls Haakonsen (TH), ble Solbakkens navn nevnt. Redaksjonen ville naturligvis avklare om Solbakken var innlemmet i dialogen mellom partene i saken. Dette fikk redaksjonen som forventet, bekreftet umiddelbart etter at Solbakken (JS) selv ringer til reporter Per Angell Berntsen (PAB) rundt kl. 13, 12/10-2011.» (Se vedlegg for transkripsjon av samtalen, sekr. anm.)

TV 2 mener innholdet i samtalen mellom TV 2s journalist og klager bekrefter «at det var Solbakken som, på eget initiativ, ringte til TV 2, ikke omvendt», og at påstanden i klagen om at klager ble kontaktet og informert om at han ville bli kontaktet av TV 2, «er direkte feil». TV 2 skriver: «Noen slik samtale har ikke funnet sted med noen av de aktuelle journalistene.» Slik TV 2 ser det, fremgår det også av de vedlagte, transkriberte telefonsamtalene at klager allerede en uke tidligere var kjent med at redaksjonen arbeidet med saken, idet klager i samtalen viser til at TV 2 hadde vært på besøk hos franske Nancy 05.10.2011. I denne sammenheng refererer TV 2 for øvrig også til sms-utveksling gjengitt i Josimar (se vedlegg 1 til klagen, sekr. anm.), som TV 2 også mener understøtter dette synet.

Når det gjelder opptakene som er gjort av telefonsamtalene mellom klager og TV 2s journalister, opplyser redaksjonen: «Det ble gjort opptak av telefonintervjuene med Solbakken fordi man så muligheten for at redaksjonen i mangel av intervju 'på kamera' med Solbakken, eventuelt måtte referere de opplysningene han ga om et komplekst saksforhold, korrekt og dekkende, basert på de første intervjuene. Det er erfaringsmessig vanskelig å få

kilder til å stille opp på kamera i kompliserte eller kontroversielle saker, selv om informasjonen som gis naturligvis kan publiseres. Solbakken ga ikke selv på noe tidspunkt inntrykk av at det var forutsatt kildevern eller anonymitet. TV 2s journalister ga ham heller ikke tilsagn om slike forutsetninger. Kun i en siste del av den første samtalen, med PAB, ble de to enige om å snakke 'off record', om et tema som Solbakken i etterfølgende intervjuer likevel valgte å snakke om 'on record'.» TV 2 opplyser også at Solbakken «[r]undt klokken 17 samme dag som opptakene ble gjort», skal ha blitt gjort oppmerksom på «at journalistene hadde gjort opptak av telefonintervjuene, og all informasjonen som han frivillig ringte for å dele med dem» (se transkripsjon, sekr. anm.).

Videre siterer TV 2 fra intervjuet som var avtalt og som ble gjort foran åpent kamera (se TV 2s tilsv. s. 5–6, sekr. anm.). TV påpeker at «Solbakken svarte annerledes foran kamera, enn det han gjorde da han selv ringte redaksjonen for å dele det han selv henviser til som korrekt informasjon». TV 2 skriver om intervjuet: «Solbakken aksepterer altså foran åpent kamera at samtale tidligere på dagen ikke var 'off record', bortsett fra siste del av den første samtalen (med PAB), der PAB selv tok initiativ til en slik behandling. Dette ble gjort for å få bekreftet fra en sentral aktør at Stengel-opsjonen fantes. (Her nevnes for ordens skyld at det i vår metoderapports omtale av den første samtalen, med PAB, som også er gjengitt i klagen, står at '[m]ot slutten av samtalen ønsker han å gå off-record'. Dette er altså en referanse til at Solbakken godtar å snakke 'off-record' om opsjonsavtalen, når PAB introduserer muligheten – og gir informasjon. Men dette er altså informasjon som han i de neste samtale bekrefter åpent.»

Slik TV 2 ser det, var klager «allerede før det siste TV-intervjuet en åpen kilde, som redaksjonen kunne ha referert til, men det var også viktig både for reportasjen og dokumentasjonen i forhold til seerne at det ble bekreftet på kamera». Redaksjonen påpeker: «Telefonintervjuer, referater eller utskrifter er og blir en nødløsning på TV. Man etterstreber alltid å få intervjuer med bilde og god lyd, dersom det er praktisk mulig å få til.» TV 2 avviser også klagers påstand om at redaksjonen skal ha vurdert det slik at de første samtale ikke kunne publiseres grunnet uklare premisser: «Da bekreftelsen fra Solbakken foran kamera forelå, var det ikke nødvendig å bruke noe fra de første samtale og opptakene. Som nevnt var disse telefonintervjuene heller ikke (særlig TV-)teknisk sett i nærheten av samme kvalitet som det siste intervjuet. Dette er den eneste grunnen til at redaksjonen ikke brukte de første opptakene. Det var ikke nødvendig for å få fram sakens viktigste faktaopplysning.»

Med hensyn til innholdet i de omstridte opptakene, anfører TV 2: «Grov sett, sa ikke Solbakken noe annet eller noe substansielt mindre i det siste intervjuet, enn han gjorde i begge de forutgående telefonintervjuene. Det var bekreftelsen på opsjonens eksistens som var nyheten, slik saken den gang lå an. Derfor var det ingen grunn for redaksjonen den dagen i oktober 2011, til å vurdere annerledes enn vi gjorde. (...) Dette endret seg først i 2013. (...) Da Solbakken forklarte seg som vitne i straffesaken, la redaksjonen raskt merke til at han hadde endret virkelighetsoppfatning i løpet av de to årene som hadde gått siden de første intervjuene i saken. Det gjaldt særlig på et meget sentralt punkt. I retten sier Solbakken at 'den langsiktige planen var at Herman Stengel skulle til Vålerenga'. Det gjorde at redaksjonen gikk tilbake i arkivet og dobbeltsjekkhet hva han hadde sagt til den 12/10-2011. Da fant man følgende uttalelser – som han den gang brukte som begrunnelse for at det ikke var så viktig at hverken Stengel eller han som Stengels agent, var involvert i Stabæks og Vålerengas inngåelse av en opsjonsavtale: 'Herman Stengel skal ikke til Vålerenga uansett, han' og 'Herman kan velge å gå til hvilken klubb han vil'. (...) I retten sa han også at avtalene

(Gunnarssons overgang og Stengel-oppsjonen) ikke var avhengig av hverandre. Dette stemte dårlig med hva han sa til redaksjonen i det andre av de tre intervjuene 12/10-2011[.]»

TV 2 forklarer at uoverensstemmelsene mellom hva klager sa i samtalene i 2011 og i retten, «gjorde at redaksjonen fant fram opptakene fra 2011 og tok en vurdering av om [den] skulle publisere noe fra de første telefon-intervjuene (...) Som utvekslingen viser [se vedlegg, intern redaksjonell epostkorrespondanse, sekr. anm.], var det aldri snakk om at redaksjonen ikke skulle publisere på grunn av 'manglende klargjøring av premiss'».

TV 2 skriver: «Det var aldri tvil om at det Solbakken hadde sagt om disse spørsmålene var 'on record' og at Solbakken var klar over det, samt at han hadde fått beskjed om at vi hadde opptak. Det hadde han visst siden 12/10-2011. At TV 2s redaksjon den gang bestemte seg for ikke å publisere, var fordi man ikke ønsket å bli oppfattet som den 'parten' som vi av enkelte ble fremstilt som. Forsvarerne, flere av de tiltalte og flere vitner, hadde rettet skytset og fokus mot redaksjonens dekning i saken i retten. Som det fremgår av den vedlagte e-postutvekslingen, oppfattet redaksjonen at det ble forsøkt skapt et bilde av at det var TV 2s 'skyld' at saken i det hele tatt var blitt en straffesak. Det lå også i kortene at enkelte av de impliserte kunne tenkes å ville saksøke TV 2.»

Slik TV 2 ser det, var det «en feilvurdering å ikke gå ut med den informasjonen redaksjonelt den gang [i 2013]». TV 2 opplyser: «Det er den erkjennelsen, kombinert med at hovedsaken fremdeles har aktualitet, som har gjort at vi selv jobber med ytterligere redaksjonell dekning av saken og at vi i den anledning har utvekslet en del informasjon med Josimars redaksjon.»

Hva gjelder forholdet til Josimar, anfører TV 2 at redaksjonen «over tid [har] hatt samarbeid og forsøk på samarbeid, om journalistikk på områder som vi har felles redaksjonell interesse i, det vil si omkring fotball-sektoren». TV 2 skriver: «I forbindelse med overgangssaken (...) var Lars Johnsen [journalist i Josimar, sekr. anm.] på besøk i TV 2s lokaler i Bergen i mai 2015, og fikk da avspilt en rekke av TV 2s saker. (...) En grunnleggende, prinsipiell forutsetning for at denne utvekslingen kunne skje fra TV 2s side, var at Josimar selv er et presseorgan og som sådant jobber i henhold til alminnelige redaksjonelle og presseetiske prinsipper. Det innebærer blant annet at bruk av de tidligere upubliserte deler av TV 2s intervjuer med Solbakken 12/10-2011, ikke ville skje uten at Solbakken selv ble konfrontert i forkant. Det ble han også. Det fremgår blant annet av Josimars artikkel.»

Etter TV 2s mening er det heller ikke presseetisk problematisk at TV 2 har delt innholdet i intervjuet fra 2011 med Josimar «når det som her, må legges til grunn at det hverken var snakk om kildevern eller andre begrensninger rundt bruken av informasjonen som Josimar fikk tilgang til». TV 2 anfører: «At uttalelsene er upublisert har ingen betydning i denne saken. All informasjon, herunder notater/opptak fra intervjuer, som ikke er publisert, er per definisjon upublisert. Kjernen i det presseetiske prinsippet om 'upublisert materiale', er at det er pressens redaktører som skal velge om, hva, når og hvordan man vil publisere eller dele informasjonen med andre. Det er redaktøren som styrer hvem som arbeider med en sak og også hvordan arbeidet skal gjøres. Kan redaktøren publisere, kan redaktøren naturligvis også gjøre det mindre; dele informasjonen med andre, både enkeltpersoner og redaksjoner – når det gjøres i henhold til en uavhengig, redaksjonell vurdering og i redaksjonelt øyemed. (...) Man deler informasjon med sikte på å sikre/styrke dekningen, i publikums interesse. Et nyere eksempel er det omfattende redaksjonelle samarbeidet som ligger bak publiseringen av informasjon basert på den såkalte «Panama papers»-lekkasjen, der norske Aftenposten samarbeider med et stort antall andre[.] (...) Dette kan ikke anses som kontroversielt, langt mindre som noe som rammes av Vær varsom plakaten pkt 3.6. Den form for deling, som

også gjelder vår sak, dreier seg ikke om utlevering til 'utenforstående' slik begrepet fremgår av VVP 3.6. Slike delinger berører verken kildevernet eller pressens uavhengighet. Den er rett og slett utslag av redaktørens uavhengige styringsrett med hensyn til hvordan redaksjonelt innsamlet informasjon best kan komme journalistisk til nytte.»

TV 2 presiserer for øvrig «at når TV 2 har utvekslet slik informasjon med en annen, selvstendig redaksjon, Josimar, som selv arbeider under Vær varsom-plakaten, er ansvaret for hvordan informasjonen eventuelt brukes av Josimar, noe som ligger under Josimars redaktøransvar». TV 2 tilføyer: «Vi kan for øvrig ikke se at Josimar har behandlet informasjonen på noen kritikkverdig måte[.]»

TV 2 kan heller ikke se at det skulle være noe galt i å gjøre opptak av samtalene med klager i 2011. Dette er «en akseptert journalistisk arbeidsmetode (se for eksempel [PFU sak 090/98](#))», skriver TV 2.

Slik TV 2 ser det, handler denne klagesaken ikke om at ord står mot ord, men «rett og slett at Solbakken enten husker eller gjengir virkeligheten feilaktig». TV 2 avviser at tv-kanalen har opptrådt i strid med god presseskikk.

Klageren mener TV 2s tilsvare «fremstår som ufullstendig» og «et forsøk på å tåkelegge klagens kjerne, dvs. redaksjonens utlevering av det upubliserte materialet til utenforstående (VVP 3.6)». I klagers tilsvare heter det: «Det vises til at TV 2 på flere punkter forsøker å endre historien ved å diskreditere Jim Solbakken, blant annet ved å hevde at klagen 'er forfeilet' (...) Det vises i denne sammenheng til at den 'nye' og mer tilpassede forklaringen er egnet til å fjerne et ubehagelig søkelys på kanalens manglende etterlevelse av de presseetiske reglene, jfr. VVP punkt 3.5 og 3.6.»

Klager skriver: «Det er her sentralt å fremheve at kjernen i klagesaken er den fysiske utleveringen av det upubliserte materialet til Josimar-redaksjonen. Det fremstår således som en lek med ord når det i tilsvaret vises til at materialet er blitt delt, at det er gitt innsyn, at det er utvekslet materiale osv. Det vises i denne sammenheng til Josimar-artikkelens side 87, hvor det fremgår at: '*...Det finnes flere, upubliserte interjuer gjort på formiddagen 12. oktober, og Josimar har fått tak i to av dem*' (uthevet her). (...) Det synes således å være på det rene at TV 2 har utlevert opptakene til utenforstående og med det mistet kontrollen over det upubliserte materialet. (...) Det er imidlertid ikke *publiseringen* og innholdet i samtalene som er hovedpoenget i klagen, men TVs håndtering (utlevering) av upublisert materiale til Josimar-redaksjonen. Dette er særdeles uheldig all den tid TV 2 ikke på noe tidspunkt varslet Solbakken om at det fire år gamle upubliserte materialet var utlevert til Josimar.»

Videre avvises TV 2s påstand om at Josimar skal ha konfrontert Solbakken med publiseringen av samtalene: «Josimars journalist sendte på et tidspunkt en SMS til Solbakken med forespørsel om kontakt, men da uten å redegjøre for bakgrunnen for forespørselen. Dette skjedde midt i fotballenes mest hektiske overgangsvindu, dvs. på et tidspunkt hvor Solbakken var konstant på reise og svært opptatt med møter etc. Det tok derfor noe tid før Solbakken så SMS-henvendelsen, og ettersom han ikke fikk opplyst hva det gjaldt, så regnet han med at det gjaldt overgangsvinduet. Solbakken la derfor til grunn at journalisten ville ta kontakt på nytt om nødvendig og fulgte som følge av det aldri opp henvendelsen.»

Klager uttrykker enighet med TV 2 hva gjelder kildevernet og at det ikke oppstår «automatisk». Klager skriver: «Når det er sagt, så anføres det at TV 2 ikke kan legge opp til

en praksis der intervjuobjektet flere ganger i løpet av en samtale må sikre at han er 'on' og 'off' record. Det må være pressens faglige og etiske ansvar å sørge for at denne grensen til enhver tid er klargjort slik at intervjuobjektet vet hva han har å forholde seg til.» Det vises i denne sammenheng til det presseetiske kravet om å klargjøre premissene overfor kilder og intervjuobjekter (VVP 3.3), og slik klager ser det, «må TV 2s forståelse og praktisering av 'on' og 'off' sees i sammenheng med» TV 2-sportssjefens forklaring i Josimar på hvorfor opptakene tidligere ikke er publisert (se bl.a. klagens vedlegg 1, uttalelsen om «mangelfull klargjøring av premisset», sekr. anm.). Etter klagers mening er det «lite tillitsvekkende når denne vurderingen, nesten fem år senere, endres radikalt når TV 2s håndtering av materialet klages inn til PFU».

Klager tilføyer også at man må gå ut fra at sportssjefens forklaring er «veloverveid og korrekt», all den tid det handlet om en uttalelse i en omfattende magasinartikkel med lang produksjonstid, og man må kunne anta at det fortsatt var «en eller annen form for redaksjonelt samarbeid» mellom TV 2 og Josimar da intervjuet med sportssjefen ble gjennomført. Klager skriver: «At TV 2, når det blir stilt spørsmål ved kanalens presseetikk, går tilbake på sin opprinnelige vurdering og hevder at det var 'en feilvurdering' at det upubliserte materialet ikke ble publisert i 2011/2013 forandrer ikke sportssjefens tidligere uttalelser.»

For øvrig står klager fast på at det av TV 2s metoderapport til SKUP – «som det forutsettes at gir et helhetlig og korrekt bilde av TV 2s presseetiske vurderinger på det aktuelle tidspunktet» – fremgår at klager «først etter å ha avgitt et intervju foran kamera klassifiseres av kanalens journalister som en 'åpen kilde'». Det vises i denne sammenheng også til publiseringen i Josimar, der det samme kameraintervjuet er omtalt på side 83. Her het det: «Solbakken ble dermed TV 2s første, åpne kilde.» Klager mener også: «Når TV 2 i tilsvaret nå viser til at; 'han var en åpen kilde hele veien' – så er dette illustrerende for hvordan kanalen nå i ettertid forsøker å tilpasse historien.»

Slik klager ser det, bekrefter også transkriberingen av samtalene med klager (vedlagt TV 2s tilsvare, sekr. anm.) at han «var av den klare oppfatningen at han var utenfor intervjusituasjonen i de to foregående samtalene, samtaler som i ettertid er utlevert Josimar».

Når det gjelder hvem som ringte hvem først den aktuelle dagen (12.10.2011), påpeker klager at det ikke kan være avgjørende for PFUs vurdering av klagesaken. Klager fastholder imidlertid sitt syn om at han ble kontaktet av en TV 2-journalist forut for samtalene som nå er utlevert Josimar, blant annet med spørsmål om han kjente til en opsjonsavtale mellom Stabæk og Vålerenga. Klager opplyser også at han kontaktet TV 2 for å få mest mulig informasjon om saken og TV 2s dekning, «siden han var Herman Stengels agent, og tidligere hadde vært agent for Veigar Pall Gunnarsson». I tillegg ønsket han å skjerme Stengel fra blant annet mulig mediestøy, og for å holde «mulighetsvinduet åpent for spilleren i sine forhandlinger om å oppnå en best mulig personlig kontakt med fremtidig klubb».

Med hensyn til TV 2s påstander om at klager har uttalt seg annerledes i retten enn til TV 2 i 2011, innvender klager: «Dette er i beste fall en grov feiltolkning og det berører ikke innholdet i klagen (...) Solbakken løy ikke i retten og det vises her i det alt vesentlige til den omfattende dokumentasjonen og de vitneprovene som ble fremlagt gjennom den fire uker lange rettssaken i Asker og Bærum tingrett.» Det påpekes også: «Solbakken står inne for innholdet i samtalene så lenge de tolkes og gjengis på en korrekt og fullstendig måte, slik han forklarte seg nærmere om i Asker og Bærum tingrett med komplett informasjon.»

For øvrig mener klager at TV 2 «synes å ha fremlagt et selektivt utvalg av opptak». Det henvises til TV 2s vedlagte transkripsjoner: «Klager stiller her spørsmål ved om det faktisk stemmer at innledningen mangler. Solbakken husker innledningen på denne samtalen godt, herunder at han i starten av samtalen kritiserte TV 2s arbeidsmetoder og de to journalistene (...) Bakgrunnen var at TV 2s reportere i forkant av samtalene hadde ringt Herman Stengels far og andre og gitt uriktig informasjon om Solbakken og hans agentvirksomhet. Solbakken mistenker at dette ble gjort i håp om å få andre til å bekrefte konspirasjonsteoriene og plassere Solbakken i en 'skurkerolle'.» Klager fastholder også at det «var et premiss for intervjuet at det skulle gjennomføres en off-record bakgrunnssamtale i forkant.»

Hva gjelder den interne epostkorrespondansen som TV 2 har lagt ved tilsvaret, for å underbygge sin begrunnelse for hvorfor opptakene ikke ble publisert i 2013, stiller klager spørsmål ved om denne er komplett, eller «kun utgjør bruddstykker av en større helhet». Klager skriver: «Det vises her til at e-postene forteller en ganske annen historie, samt til at redaktørens opprinnelige vurderinger om 'manglende klargjøring av premisser' ikke nevnes i e-postene.»

Det fremgår også at TV 2 fra klagers side anses å ha en noe «selektiv» omgang med fakta «med det formål å diskreditere Jim Solbakken»: «Det vises her til at TV 2s fremstilling gir uttrykk for at Solbakken kategorisk bekrefter de påstått mistenkelige forholdene, men at dette ikke medfører riktighet all den tid han faktisk gir uttrykk for at han mener at klubbene ikke har gjort noe galt. Noe han senere også bekreftet i retten.» Slik klager ser det, fremgår det om man leser samtalene (transkripsjonene) i sin helhet. For øvrig har klager også vedlagt en epost-utveksling mellom Herman Stengels far og en TV 2-journalist, «hvor det klart fremgår at TV 2 bruker nær sagt alle midler for å diskreditere Solbakken».

Avslutningsvis i klagers tilsvarene anføres det at klager «anerkjenner pressens rett til å sette søkelys på saker av stor almen interesse, samt redaktørens uavhengige styringsrett, men det er langt fra dette til det å tilpasse fakta og tøyne de presseetiske grensene». På denne bakgrunn fastholder klager at TV 2 har brutt god presseskikk, og det vises i denne sammenheng til VVP punkt 3.5 (kildebehandling ved fortrolige opplysninger) og 3.6 (utlevering av upublisert materiale).

TV 2 avviser at redaksjonen har forsøkt å omgå det klager beskriver som sakens kjerne; TV 2s deling av de upubliserte opptakene fra 2011 med Josimar-redaksjonen. TV 2 anfører: «Det er ikke bestridt at Josimars redaksjon fikk kopi av de nevnte opptakene. Vi er imidlertid helt uenig med klager i at TV 2s samarbeid og deling av informasjon med den angjeldende redaksjonen skulle være i strid med god presseskikk. Det er naturligvis opp til den enkelte redaktør i siste instans å avgjøre om man skal dele eller på andre måter gjøre informasjonen kjent for tredjeparter, innenfor kildevernets grenser. At redaksjonen har behandlet materialet på en måte som undergraver TV 2s uavhengighet eller kildevernet er ikke noen dekkende beskrivelse. Dette har vi redegjort og argumentert for utførlig i vårt tilsvarende.»

TV 2 skriver også: «Det vil ha fremgått av vårt tilsvarende at vi er enig i at det derimot vil være problematisk om en redaksjon uten videre deler upublisert stoff med en ekstern redaksjon, dersom stoffet i utgangspunktet ikke kunne publiseres, på grunn av kildevern eller andre presseetiske hindre. Det var imidlertid etter vår vurdering ikke situasjonen med hensyn til de opptak som inngår i klagesaken[.]»

TV 2 fastholder at de to første samtaler TV 2s journalister hadde med klager 12.10.2011 ikke skjedde under noen forutsetning om fortrolighet: «Når en kilde som Solbakken – en profesjonell aktør i markedet for kjøp og salg av fotballspillere – selv ringer til TV 2s journalister for, som han selv erkjenner (jf blant annet i advokat Eldens siste brev, på nederste del av side 7), å påvirke TV 2s dekning av en sak der to av hans oppdragsgivere, Stengel og Gunnarsson, var sentrale, er det ikke journalistenes oppgave å minne ham om at han snakker med journalister som, med mindre annet er tydelig avtalt, kan bruke den informasjonen som direkte spilles inn eller utveksles.»

Slik TV 2 ser det, er det også «bemerkelsesverdig» at klager hevder å ha blitt oppringt tidligere på dagen (den 12.10.2011) av en «uidentifisert TV 2-journalist» som ønsket bakgrunnsinformasjon, når det samtidig anføres at dette «var en journalist som Solbakken over tid hadde opparbeidet et fortrolig og godt forhold til». TV 2 avviser «at noen slik oppringning/samtale (...) har funnet sted», og tilføyer: «Transkripsjonene fra de samtalene som vitterlig fant sted – og som ble initiert av Solbakken selv – inneholder heller ingen henvisninger til en slik samtale. Det er også derfor, som forklart i tilsvaret, at transkripsjonene – som opptakene – starter litt etter de innledende utvekslingene; fordi det var Solbakken som ringte, og de respektive TV 2-journalistene først etter å ha identifisert innringeren og hans ærend, slo på opptaksfunksjonen.» I lys av dette avviser TV 2 å ha brutt god presseskikk.